

آمار وکلای ۱۳۰۵ الی ۱۳۱۲

تصویب اولین قانون وکالت و آمار وکلای فعلی و تناسب آن با سازمان قبلی و فعلی

سال	تعداد وکلا	جمعیت تهران	سازمان قضائی	دعاوی	مؤسسات اقتصادی	بودجه کشور
از ۱۳۰۵ الی ۱۳۱۲	۱۸۰ نفر ۲۵۰ نفر	۶۰۰۰۰۰ نفر ۷۵۰۰۰۰ نفر	۱۵ شعبه ۳۵ شعبه	۲۰۰۰ پرونده ۷۵۰۰ پرونده	۱ ۲۰۰	۵۰ الی ۱۰۰ میلیون
تناسب		۳۰۰۰ نفر یک وکیل	۷ وکیل یک شعبه	۳۰ پرونده بهر وکیل		۱ ۳۰۰۰۰
۴۵	وکیل صنفی حداکثر ۳۰۰	۳/۰۰۰/۰۰۰ میلیون	۳۰۰ شعبه	۱۵۰/۰۰۰ پرونده	۲۰۰ برابر	۷۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ میلیارد
تناسب		۱۰/۰۰۰ یک وکیل	۳ شعبه دو وکیل	۵۰۰ پرونده یک وکیل	۲۰۰ برابر	۷۰ برابر

تناسب آمار و سازمان و دعاوی ۱۳۰۵ تا ۱۳۴۵ عیناً شبیه وضع آب سد کرج قبل از لوله کشی با وضع فعلی است. قبل از لوله کشی، آب کرج کفاف ۷۰۰ هزار جمعیت را نداده و در تابستان دو ماه به دو ماه به جنوب شهر آب نمی رسید. ولی فعلاً سه میلیون جمعیت را اداره می کند. برای آنکه آن موقع آب توی خیابانها تلف می شد. حالیه با کنترل بهمه آب میرسد. لذا باید کنترل در بین باشد.

از باب تشریح و توجیه واقعی موضوع ناچار از انتخاب چند سؤال میباشم اما سؤالات انتخاب شده از جهت استعلام یا استفهام نیست. بلکه از لحاظ استعجاب است.

س - اول - چرا با اینکه تعداد و کلا نسبت به سالهای ۱۳۰۵ الی ۱۳۱۲ حتی $\frac{1}{3}$ اضافه نشده، با آنکه جمعیت تهران چهار برابر سازمان قضائی ده برابر دعاوی ۷۵ برابر بانکها و مؤسسات اقتصادی و شرکتهای تجاری ۲۰۰ برابر و بودجه کشور لااقل ۷۰ برابر شده - معذرا و کلا همان رفاه و وسعت معاش و کلاسی سی سال قبل را ندارند. چرا روز بروز تعداد و کلا کم میشود؟

س - دوم - چرا با اینکه در تیر ماه ۱۳۴۴ جناب آقای وزیر دادگستری در جلسه معینه از طرف هیئت مدیره صراحة فرمودند. موضوع تسخیری تحت مطاعه و بعد از خاتمه تعطیلات حل میشود نه فقط یک قدم جلو نرفته، بالعکس گزارش آقای دکتر ملکی در منزل آقای لقائی، موضوع را مختومه شده معکوس بیان فرمودند.

س - سوم - موضوع تقاعد و تعاون و کلا.

پاسخ سؤال اول

سؤال اول دو جواب دارد.

- ۱ - جواب سطحی دور از منطق و واقع و مصالح اجتماعی و صنفی و کلاسی دادگستری آنهم بدون بیان و ارائه راه حل و غیر منطق با آمار و عدد و رقم.
- ۲ - جواب عمقی با در نظر گرفتن تناسب زمان و حجم اقتصادی و با رعایت مصالح و منافع اجتماعی و حفظ حقوق عادلانه صنفی و کلاسی دادگستری با رعایت انصاف و عدالت و سهم این طبقه.

الف - پیروان جواب سطحی اول - اینکه می گویند و کلاسی دادگستری صاحب اتومبیل آخرین سیستم و خانه شخصی بیلاقی و قشلاقی و مستغلات و غیره میباشند اتفاقاً اشتباه می کنند من با توجه به آمار پیوست و جدولهای مندرجه در یادداشتهای مربوطه به مالیات می گویم .

اولا - ۴۰٪ و کلاسی صاحب همه چیز هستند. اما صدی ۴۰٪ مزبور شخصیت های درجه اول کشور از وزیر نخست و وزیر سناتور و استادان دانشگاه و امثال آنها میباشند که پروانه و کالت را از نظر شخصیت اجتماعی گرفته و دو تومان از عواید و کلاء را چه مستقیم و چه غیر مستقیم نمی برند.

ثانیاً - در سی سال قبل که در تهران شاید هزار نفر اتومبیل شخصی نداشتند همه وکلای دادگستری اتومبیل شخصی داشتند و یکنفر وکیل اجاره نشین وجود نداشته. امروز که هر شاگرد بقالی اتومبیل شخصی داشته و هر کارگر عادی خانه شخصی دارد شما می گوئید .۳٪ من می گویم .۴٪ بلکه .۵٪ ثالثاً - فرضاً همه وکلاء دارای اتومبیل و زندگی سرفه باشند مگر تعداد آنها چند نفر است شهری که لااقل باید ۱۰۰۰ نفر وکیل داشته باشد. آیا زندگی .۳۰٪ نفر وکیل صنفی نباید سرفه بوده و .۷٪ عواید آنها را مستقیم و غیر مستقیم افراد فاقد صلاحیت برده موجب بدنامی دستگاه قضائی شوند.

ب - اما جواب منطقی و اصولی دسته دوم - خیلی مدلل و موجه و مستند است . زیرا : -

اولا - در حدود .۳٪ از دعاوی و امور حقوقی و قضائی که در سالهای ۱۳۰۵ تا ۱۳۱۲ در صلاحیت دادگستری بوده از دادگستری خارج شده ، ولی چون این عایدات از مسیر دادگستری خارج شده یعنی قبل از اینکه به منبع برسد مسیر خود را تغییر داده است بنده آنرا جزء حساب و آمار نیاورده ام . همان عواید پرونده ها و اموری که در دادگستری مطرح است . مورد محاسبه قرار میدهم .

ثانیاً - بموجب آمار پیوست بهر وکیل دادگستری در سال لااقل باید ۵۰۰ پرونده برسد و چنانچه حد اقل حق الوکاله هر پرونده را صد تومان حساب کنید . یعنی $\frac{1}{4}$ قسط اول حق الوکاله دعاوی پنجهزار تومانی میشود پنجاه هزار تومان در صورتیکه .۱۵ هزار پرونده مطروحه در دادگستری $\frac{1}{5}$ آن در صلاحیت دادگاه های بخش و دادگاههای جانشین اداره مال الاجاره و دعاوی ماده ۱۳ بوده که بعضی از آنها خیلی مهم تر از دعاوی مالی دادگاه شهرستان است . حالیه فرض کنیم همه در دادگاه بخش و حداکثر حق الوکاله صد تومان و همه وکلایم وکالت دادگاه بخش را قبول می کنند . پس باید هر وکیل پنجاه هزار تومان عایدات داشته باشد . در صورتیکه نه فقط هیچ وکیلی در سال عشر از .۱۲ فقره دعوی نمی تواند قبول کند ، اساساً محاکمات تسخیری و فرم محاکمات مزبور برای وکیل وقت باقی نمیگذارد زیرا وکیل تسخیری دادگستری از اول وقت باید در دادگاه حاضر تا متهم چنانچه آزاد است شخصاً و الا از زندان آورده شود . محاکمه تمام از دادگاه خارج شود .

ثالثاً - آمار پیوست ثابت می کند ، عواید متعلق و کلاکه باید در منبع جمع و مسیر عادی خود را بطرف و کلا سیر کنند . ۶٪ از زیر منبع مجاری غیر مرئی باز کرده و از مسیر غیر عادی می رود و این مطلب حقیقی است که تردید ندارد .

راه علاج و فواید اجتماعی و اقتصادی

بنا بجهت معروضه است که ایجاب میشود ، مانند تمام کشورهای متمدن و در حال رشد با وضع قوانین ساحت رفیع قضا از مداخله و رفت و آمد و مراجعه غیر وکیل دادگستری پاک و جلوگیری شود . و تصور نشود وجود چنین قوانین بخلاف مصلحت و حتی میل باطنی جامعه است . با یک مراجعه اجمالی به آمار پرونده های دادرسی انتظامی قضات روشن میشود . این محدودیت چقدر به مصلحت مردم است چه ۹٪ از پرونده های دادرسی انتظامی قضات . شکایات افراد مظلوم و محکوم بیچاره است که کار خود را به اشخاص فاقد صلاحیت ارجاع و در تمام مراحل محکوم شده و شروع به شکایت از قاضی نموده اند . مؤید این استدلال ، آمار پرونده های دادگاه عالی انتظامی قضات قبل از قانون استخدام و تشکیلات مصوب ۱۳۱۵ و آمار پرونده های دادرسی مخصوصاً بعد از استقلال کانون محدود نمودن اعطاء پروانه به افراد با صلاحیت علمی . همه اطلاع داریم . وکیل توانا شکایت از قاضی را موجب ضعف و عجز منطق خود می داند باور فرمائید . این جمله را خود بنده از اکثر قضات شنیده ام که می گویند پرونده های مهمی که وکیل دادگستری مداخله نداشته باشد وجدان ما پیوسته ناراحت است مبدا بسبب قصور و مسامحه ذیحقی در استفاده از وسائل و طرق اثبات دعوی در بن بست قرار بگیریم . بنابراین واقعاً محدود نمودن مداخله غیر وکیل در مراجع قضائی از لوازم و ارکان اولیه احترام و شخصیت قوه قضائی است . و اما افرادی که سطحی فکر کرده می گویند الزام نمودن افراد به انتخاب وکیل مخالف عناصر اربعه عقد و قصد انشاء است این استدلال با مورد منطبق نیست - برای اینکه - دولت ولی عام جامعه است - البته بچه دوی تلخ را دوست ندارد . ولی پدر و مادر تشخیص میدهند که تحمل تلخی دوا سلامت و بهداشت او را تضمین می کند - الزامی نمودن انتخاب وکیل - بهداشت مالی و اقتصادی جامعه را تأمین می کند .

وجود و کیل در شرکت‌های تجاری از لوازم نظم اقتصادی است
با مراجعه به آمار شرکت‌های ثبت شده کشور- از سه قسم خارج نمی باشد.
قسم اول - شرکت‌های مهم و سرمایه داری هستند که با سرمایه خود کار کرده و بار
خاطر موسسات و بانک‌های کشور نمی باشند .

قسم دوم- شرکت‌های کم سرمایه هستند که آنها نیز می خواهند در حدود سرمایه
خود کار کرده هم خود استفاده ببرند- هم به جریان گردش سرمایه کمک عاقلانه کنند .

قسم سوم- با مراجعه اجمالی به بانک‌های کشور و موسسات اقتصادی - و اداره
مالیات بر درآمد انگل نظم اقتصادی بوده که سرمایه نداشته . با یک تلفن و یک
مغازه و دوسه آگهی بلند بالا و تظاهر بداشتن چند میلیون سرمایه- چند ماهی مبالغ
هنگفت کلاه بانکها را برداشته و با بردن چند مناقصه و گرفتن مبالغی پول چند
روزی گذارنده بعد معلوم میشود حجره و تلفن و اساسنامه بلند بالا همه تو خالی
بوده است . بانکها و مؤسسات دولت و اداره مالیات بر درآمد سالی چند صد میلیون
تومان مطالبات لا وصول کارهای معوقه این دسته را داشته که علاوه از اصل
مبالغی هم باید صرف هزینه آگهی و ابلاغ دادخواست و پیش آگهی و غیره نموده
عاقبت الامر هم چیزی وصول نشود .

وقتی قرار شد - شرکتها و کیل داشته باشند . و تعهدات و اعتبارات آنها
با نظر مشاور باشد البته شرکتی که چند هزار تومان سرمایه دارد و کیل تقاضای
یک میلیون تومان تقاضای اعتبار او را امضاء نمی کنند . یا موافقت نمی کند در مناقصه
ده میلیون تومان شرکت کند .

بدیهی است الزامی شدن و کالت از دادگاه شهرستان به بالا نیز بسود
دولت میباشد یعنی مسلماً مالیات آن عاید دولت و تعاون آن عاید صندوق کانون
شده ضمناً موجب قطع نان عده بصورت کار چاق کن اعاشه می کنند و شاید بعضی
از آنها ممر معاش دیگری نداشته باشد نخواهد شد . حتی ممکن است افرادی که
صلاحیت علمی و اخلاقی داشته باشند با دادن امتحان کارگشائی در دادگاههای
بخش بتوانند کار کنند و خلاصه اینکه محیط دادگستری و سرکار قضات با و کلاسی
دادگستری باشد .

پاسخ سوال دوم

در مورد امورتسخیری سال گذشته در تیرماه جلسه‌ای در طالارسخنرانی و کلا تشکیل شد جناب آقای وزیر دادگستری فرمودند مشغول مطالعه و بعد از خاتمه تعطیلات تدابیر لازم اتخاذ خواهد شد.

اتفاقا این موضوع مورد توجه خود دولت نیز واقع و جناب آقای نخست وزیر در روز شرفیابی هیئت مدیره باشگاه فرمایشاتی فرمودند منتها آنچه در این مورد رکن قضیه است جنبه مالی و بودجه آنست که در این مورد قبلاً پیشنهاداتی خود و کلا به کانون داده و کمیسیون در آخر آئین نامه راه حلی پیشنهاد نموده بود - بعلاوه تا قبل از استقلال اداره و کالت و سازمان های آن جزء بودجه وزارت دادگستری بوده و انیک از کانهای کانون را در حدود ۷۰ نفر خود و کلا افتخارا اداره می نماید که بالحاظ طرح مندرجه در آخر آئین نامه تعاون شاید بتوان این مشکل برزک راحل نمود.

پاسخ سوال سوم

در مورد تعاون و تقاعد آنچه باید گفته و نوشته شود کمیسیون مامور طی آئین نامه مدونی نتیجه مطالعات خود را به هیئت مدیره تقدیم داشته و بنده تصور نمی کنم خود هیئت مدیره در انجام این مسئله اجتماعی لازم علاقه نداشته باشد آنچه بنظر بنده می رسد هیئت مدیره بالحاظ اینکه موضوع مالی است ممکن است هنوز اطمینان حاصل نکرده که آئین نامه مزبور بتواند جوابگویی خواسته و کلا از جهت تعاون و تقاعد باشد - لذا اینجانب ارکان اساسی آئین نامه را ذیلا خلاصه می کند - شاید در رسیدگی و تصویب آن موثر باشد.

۱- ممکن است این تردید جهت هیئت مدیره حاصل شود با تصویب آئین نامه آیا سرمایه فعلی تعاون جواب گوی درخواست های و کلا خواهد شد یا خیر.

صندوق تقاعد سرمایه لازم ندارد - سرمایه صندوق تقاعد گذشت زمان و اضافه شدن اصل و بهره روز بروز است یک سرمایه سود ۶٪ مرکب بعد از ۲۵ سال چهار برابر میشود - مگر وقتی دولت قانون استخدام را تنظیم و سبده تقاعد را از ۱۲۹۹ قرارداد - صندوق تقاعد سرمایه داشت حتی اگر در تعیین ضریب بجای رقم ۲۵ رقم ۳ را در نظر نگرفته و شاخص را حد وسط قرار داده و اشل حقوق چند برابر نمی شد.

شاید امروز صندوق تقاعد مستخدمین کشوری و سرمایه بانک سپه از جهت تقاعد مستخدمین لشکری چند برابر و می توانست در چرخ های اقتصادی کشور موثر باشد البته انتخاب رقم ۳۰ یا پرداخت حقوق تقاعد با اشل جدید هم در آن موقع و هم در سالهای اخیر فلسفه داشته که توضیح آن از مورد بحث خارج است. این مقدار برای آنکه معلوم شود کمیسیون به تمام جهات توجه داشته و نه فقط اشتباه فوق را مرتکب نشده بالعکس عوامل تقاعد را فقط بر پایه سن و مدت قرار نداده بلکه عوامل دیگر را نیز دخیل دانسته حتی ترتیبی معین کرده و کیل بهیچ وجه عجله در تقاضای تقاعد ننموده ولی خیال او از جهت آینده فرزندان خود راحت باشد.

مثلاً چنانچه و کیلی. ۴ سال سابقه و کالت و بالنتیجه ۷ سال سن داشته $\frac{1}{8}$ از نظر مدت و $\frac{2}{3}$ از نظر سن به حقوق تقاعد او اضافه میشود و با فرض خود در زمان حیات از تقاعد استفاده نکرد. این حقوق برای عیال و اولاد او محفوظ است. البته در مورد و کلاسی قدیمی که در تاریخ تصویب آئین نامه مدت و کالت آنها از ۲۵ سال تجاوز نموده ولی نمی توانند عامل پرداخت تعاون را پر کنند. نه فقط همه گونه طرق ملحوظ و مجال داده شده چنانچه ضریب عامل مزبور کم باشد در عوض عوامل سن - سابقه - عیال اولاد کسری مزبور را تا حدی تدارک می کند.

۲ - کمیسیون اصل سرمایه تعاون را از دو طرف مهار نموده. با تدابیری بهره آنرا برای اجرای فصل اول ملحوظ داشته و حتی در این مورد با سیاست استفاده از اعتبار از یک سرمایه دو بهره برداری را پیش بینی نموده که کروکی و محاسبه دقیق تنظیم و به هیئت مدیره تقدیم داشته ام.

۳ - علاوه از اینکه در آئین نامه هیئت مدیره (با گزارش اعضاء صندوق و تأیید بازرسان همیشه دستش باز است) که نصاب عوامل و ضریب های معینه را بر اساس ترقی و تنزل هزینه زندگی و قلت و کثرت تقاضا کننده تجدید نظر نموده کم یا زیاد کند شان این نوع مقررات چنین اختیاری را در بردارد که اینک دولت همین اقدام را بعد از حکومت جناب قوام و بالا بردن اشل حقوق در زمینه پرداخت حقوق تقاعد اعمال نمود مثلاً با اینکه بماخذ اشل ۳۵ تومان حقوق رتبه ۱ اداری ۵۲ تومان

رتبه ۱ قضائی که کسور تقاعد کسر نموده بود تقاعد را بر پایه اشل های جدید پرداخته و حتی در مورد بازنشستگان لشکری - کسانی که قبلاً بازنشسته شده بودند از لحاظ سطح زندگی این ارفاق را در مورد آنها نیز مرعی داشته و لذا این سیاست مفید را کمیسیون در آئین نامه ملحوظ داشته است . که هیئت مدیره همیشه می تواند تجدید نظر کند .

تبصره - بعضی تصوری کنند به مجرد تصویب آئین نامه همه و کلا تقاضای بازنشستگی نموده و صندوق چگونه جوابگوی آنها خواهد بود - در صورتیکه اینطور نیست بلکه اولاً آئین نامه بدواً و از نظر تقاعد تدریجی عوامل ایجاد و شاید هیچ گاه کانون بیش از ۱۰۰ نفر متقاعد مستمر یا غیرمستمر نداشته باشد و ترتیبی داده شده اتوماتیک ۰.۵٪ حقوق پرداختی از بهره سرمایه و ۰.۵٪ از عواید جاری پرداخته همانطور یک سال به سال به عده اضافه میشود تدریجاً از دو طریق مثبت و منفی . میزان بهره اضافه و از تعهدات صندوق کم شده و همیشه صندوق تقاعد و کلا را سه صف تشکیل میدهد که به ترتیب زمان و بالا رفتن سرمایه جای آنها عوض میشود در این یادداشتهای مورد ندارد کروکی آنرا ترسیم نموده تا روشن شود ولی در یادداشتهای بعد نقشه ها و فرم دفاتری که صندوق ما باید داشته باشد تهیه و تقدیم میدارم .

۴ - همانطوریکه اصل سرمایه از دو طریق مهار شده نیز همیشه دفاتر صندوق و دو چشم قوی و صلاحیت دار و مسئول گردش کار را کنترل می کند .

۱ - بازرسان کانون های عضو صندوق که دفعه اول هیئت مدیره بعد و کلاه با رای مخفی تعیین کنند از هیئت مدیره انتخاب میشود .

۲ - امضاء صندوق با رهبری دفاتر و کنترل دقیق که علم حسابداری جدید ساعت بساعت میتواند قدرت مثبت و منفی را کنترل کند . - مطلب دیگری که اجرای آئین نامه را بطرز اصولی و صحیح بتواند کنترل و موازنه را مراقبت کند .

اینکه ارکان های کانون هزینه پرسنلی ندارد بلکه علاوه از اینکه خود امضاء صندوق افتخاراً انجام وظیفه می نمایند حتی با پیشنهاد امضاء صندوق با زسان ممکن است اداره امور دفتری و حسابداری و سایر وظایف را از وجود خود و کلاسی تحصیل کرده جوان که همه آنها علاوه از رشته حقوق به امور حسابداری و اقتصادی وارد هستند استفاده

نمود برای اینکه همه و کلا این قسمت ذی سهم و علاقه‌مند بوده و مسلماً خیلی بهتر و مطمئن تر از سایر سازمان‌ها کار خود را اداره می‌کنند. بنا بر مراتب تردید یا تأمل در اجرای آئین نامه زائد بر این موجب فوت زمان و شاید از دست رفتن فرصت باشد که قطعاً خود هیئت مدیره با تحولات اخیر کشور و ترقی فعالیت‌های اقتصادی توجه دارند.

بنا به آمار و جهات فوق الزامی نمودن دخالت و کیل در دعاوی مهم شهرستان و در دادگاه استان و دیوان عالی کشور به مصلحت اجتماع و نظم قضائی و اقتصادی است.

